

Presskonferens 14 maj 2024

- Resultatet av årets budgetberedning.
- Regionen har ett rekordstort prognostiserat underskott som är ett resultat av en långvarig ohållbar kris kopplad till hälso- och sjukvårdens finansiering.
- Det är ett ohållbart läge. Vi har en stadigt eskalerande kris som kräver en långsiktig lösning.
- Det finns en politisk enighet i frågan om vad som måste göras.

Nuvarande ekonomisk lägesbild

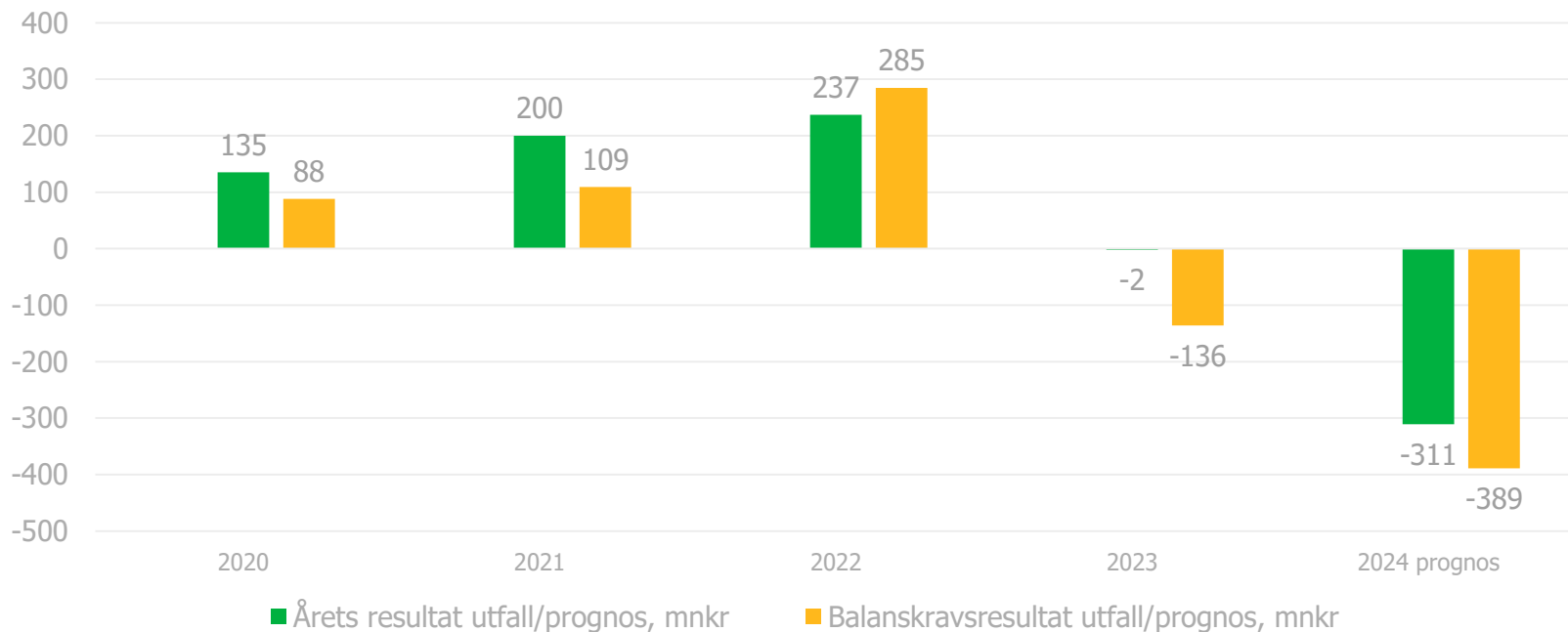
Prognos 2024:

-311 miljoner totalt för regionen

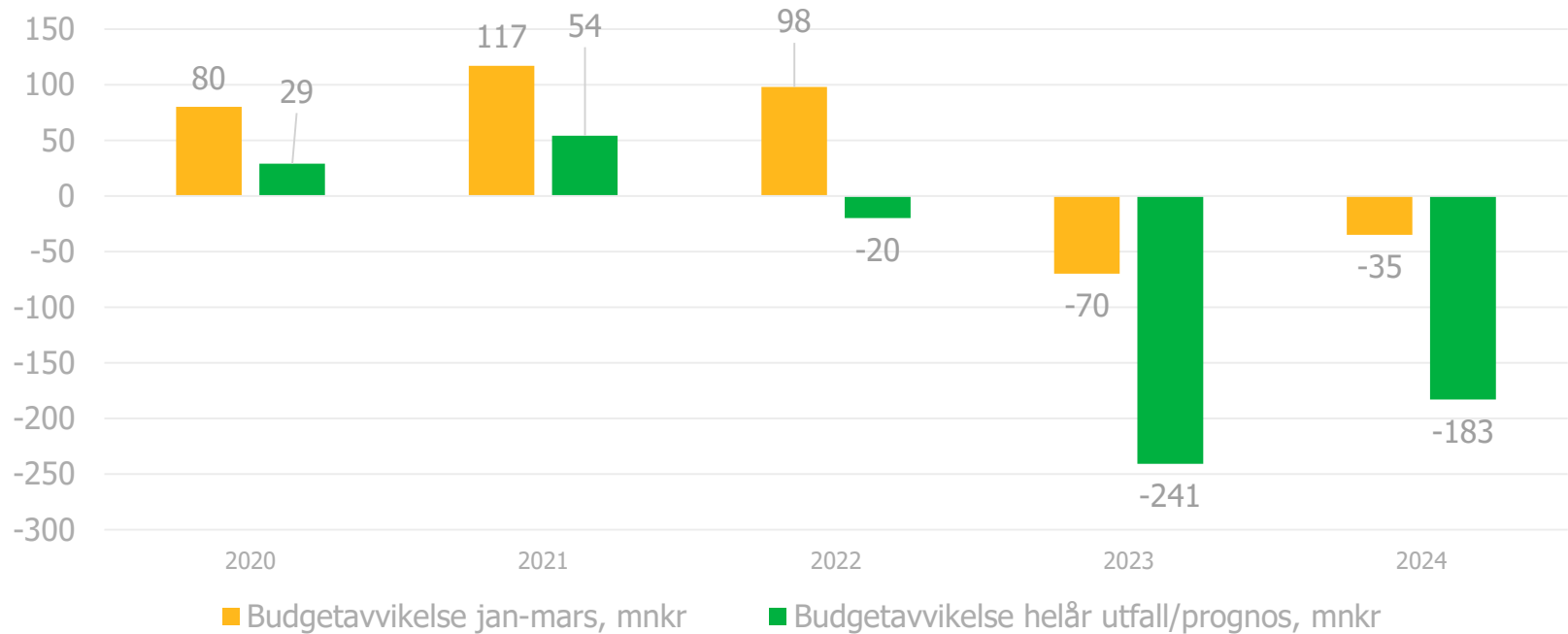
-183 för nämnderna, varav -96 miljoner kronor i hälso- och sjukvården

Detta trots budgetförstärkning på 388 miljoner (6,4 procent)

Resultat 2020-2024

Nämnderna budgetavvikelser 2020-2024

Sverige saknar ö-politik

- Inom ramen för OECD Territorial Reviews har en territoriell granskning av Gotland genomförts.
- Rapporten använder sig av begreppet ö-politik, en politik som utgår ifrån dimensionen att det är av vikt för nationen att upprätthålla befolkningstal, näringsliv m.m. på öar för att hävda den nationella suveräniteten över området.
- Sverige saknar en nationell ö-politik.
- Lärdomar från nationer som utvecklat en sådan är att man tar hänsyn till ekonomiska faktorer för att skapa likvärdiga förutsättningar.
- Detta exempelvis vid utformning av alla statsbidrag och utformning av mellankommunalt/regionalt utjämningsystem.

Kostnad för att "bedriva en ö"

- OECD:s granskningsrapport påtalar tydligt att det finns en slags ö-kostnad!
- Ö-läget kommer med särskilda utmaningar
- Den är inte Gotlands – alla öars!
- Isolerad och insulär
- Samverkan omöjlig
- Behovet av transporter och infrastruktur
- Skör natur och miljö
- Konkurrens om markanvändning
- Kompetensutvecklingsutmaningar
- Svag skattekraft i relation till behov
- ALLT DET HAR ETT PRIS!

Robusthet och redundans i sjukvården

- **Ö-läget** tillsammans med den stora variationen av personer som befinner sig på Gotland över året är en stor utmaning för hälso- och sjukvården.
- Beroendet av färje- och flygförbindelser och avsaknaden av reservhamn gör ön mycket sårbar avseende persontransporter och logistik.
- **Ö-läget** kräver ett akutsjukhus som har en större kompetensbredd, fler specialiteter, samt mer omfattande jourlinjer än ett jämförbart länssjukhus på fastlandet.
- Dessutom egen smittskyddsverksamhet, mer omfattande investeringar i utrustning, lokaler och teknisk verksamhet
- Infrastrukturen inom hälso- och sjukvården på Gotland är sårbar varför robusthet, redundans och säkerhet bör prioriteras utifrån det geopolitiska och säkerhetsmässiga läget.

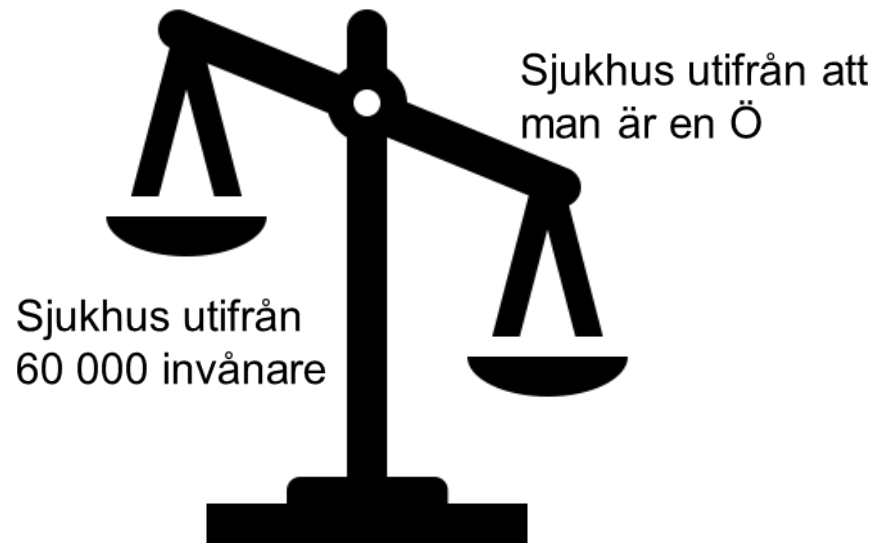
Verksamheter som behövs i sjukvården på Gotland pga ö-läget - som annars inte funnits

- Akutsjukvård inkl. Intensivvårdsavdelning
- Smittskyddsverksamhet, Infektions-, & lungsjukvård
- Barn- & neonatalvård, Förlossningsvård
- Gynekologisk vård
- Onkologisk sjukvård
- Öron- näsa- & halssjukvård
- Ögonsjukvård
- Hudsjukvård, Mun & käkcentrum
- Sluten barnpsykiatrisk vård.

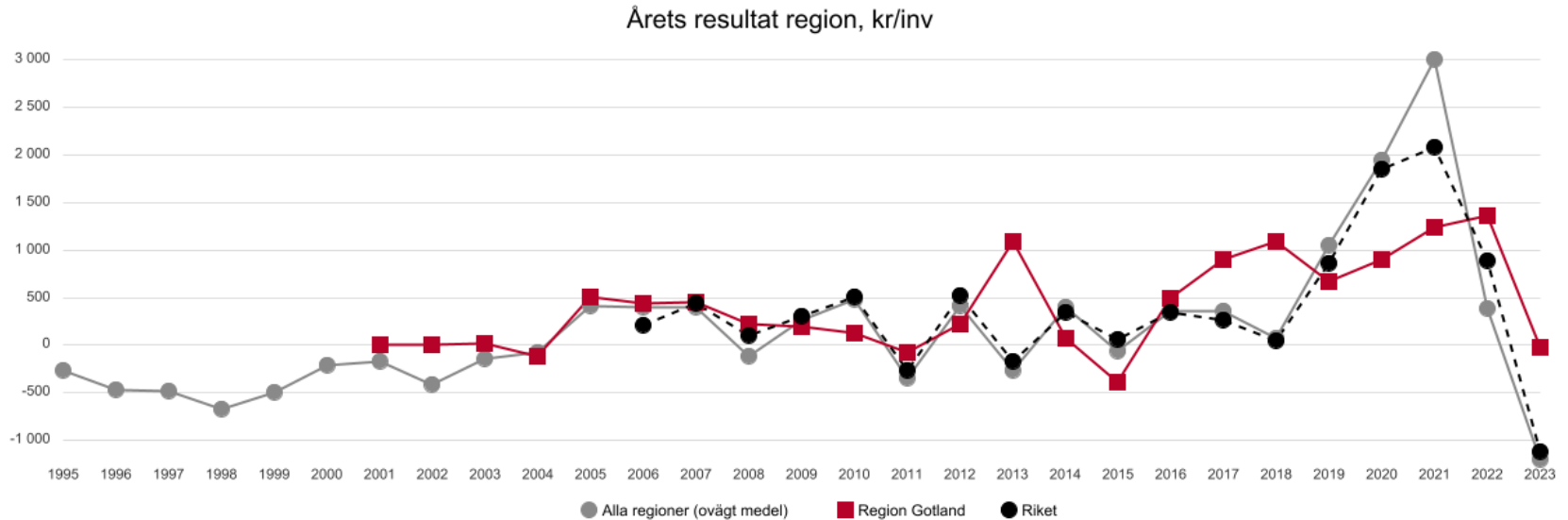
Dimensionering av vården

Bedömningen är att det finns en överkapacitet inom jourlinjerna så till vida att en jourlinje finns för en befolkning på ca. 61 000 innevånare men skulle i grund kunna hantera en befolkning på ca 200 000 innevånare.

Årets resultat region kr/inv. trend

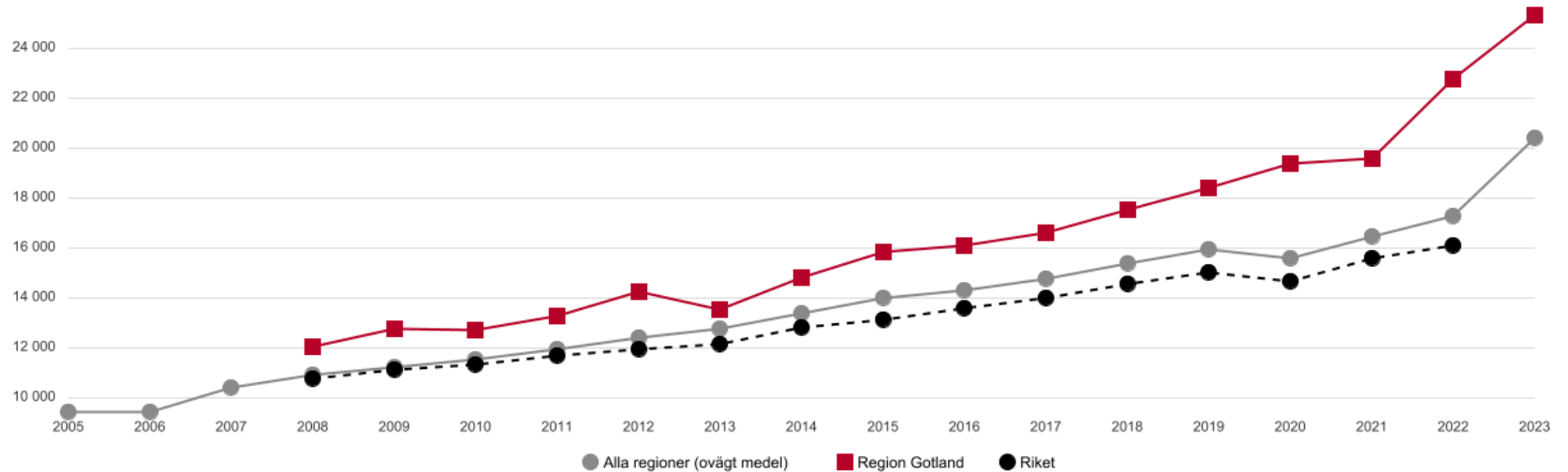
Årets resultat kr/inv. kommun

Årets resultat kommun, kr/inv

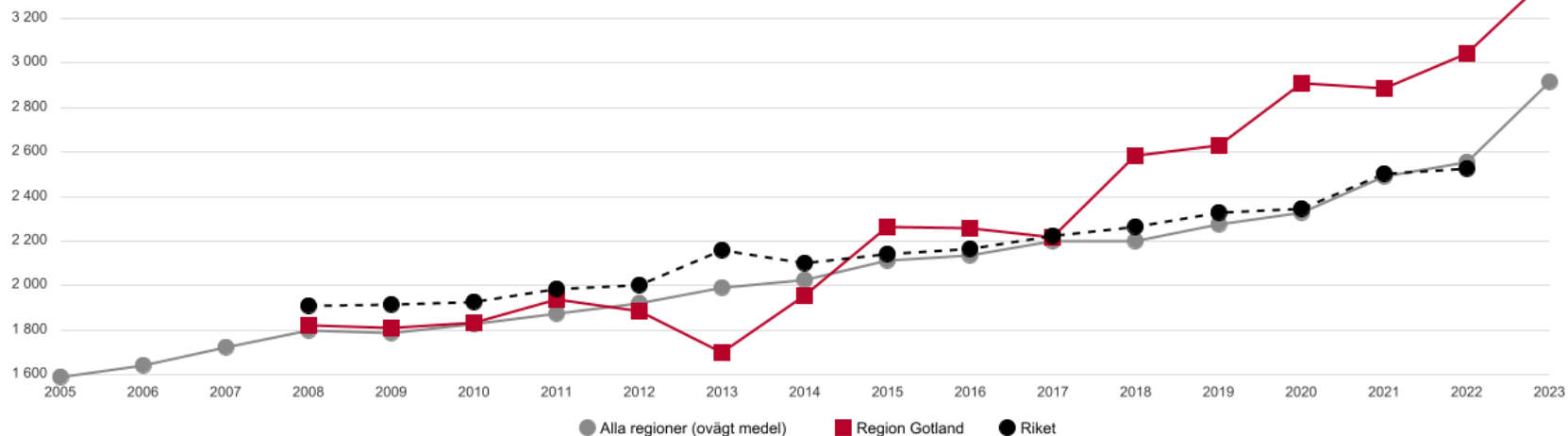
Nettokostnad somatisk vård

Nettokostnad specialiserad somatisk vård totalt (exkl. läkemedel), kr/inv

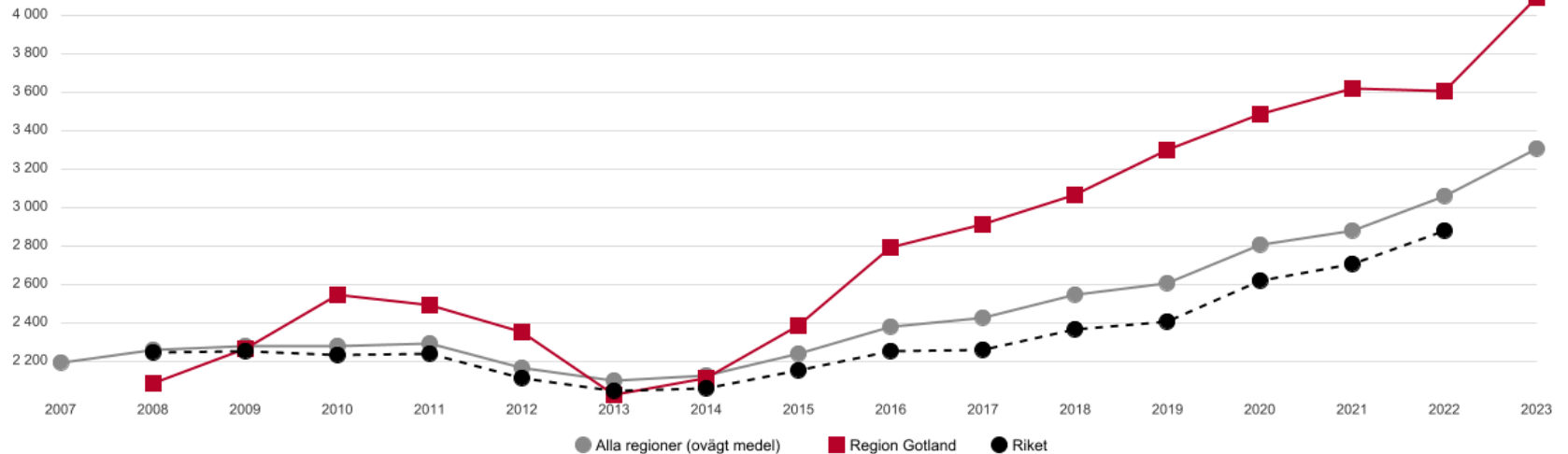
Nettokostnad specialiserad psykiatrisk vård kr/inv

Nettokostnad specialiserad psykiatrisk vård totalt (exkl. läkemedel), kr/inv

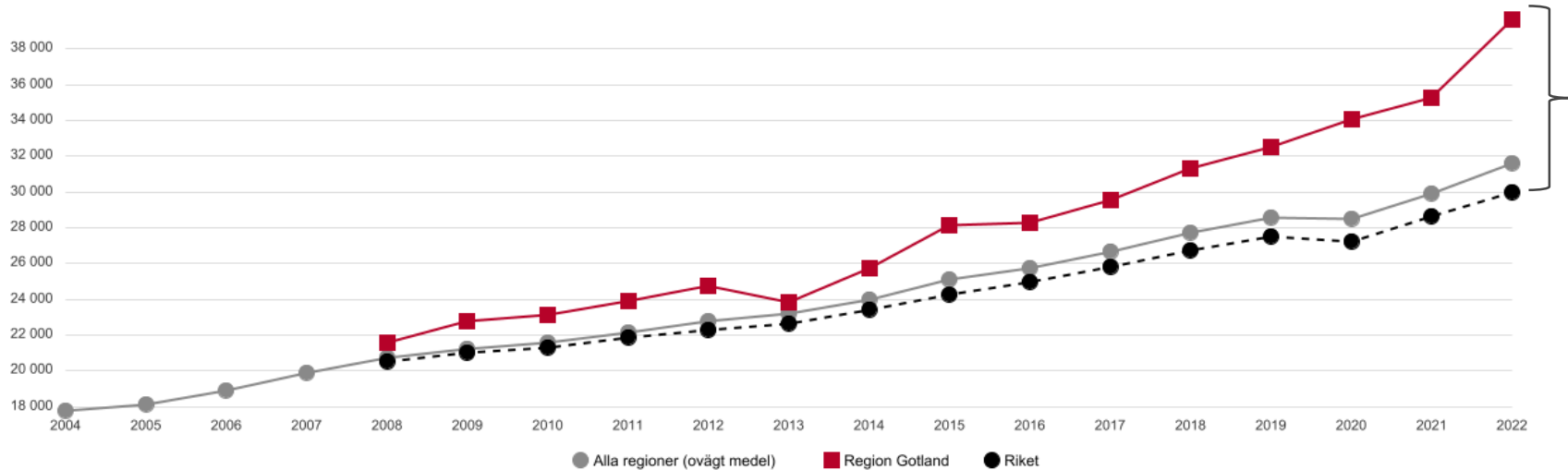
Nettokostnad läkemedel kr/inv

Nettokostnad läkemedel, totalt (exkl. tandvård), kr/inv

Nettokostnad hälso- och sjukvård, kr/inv.

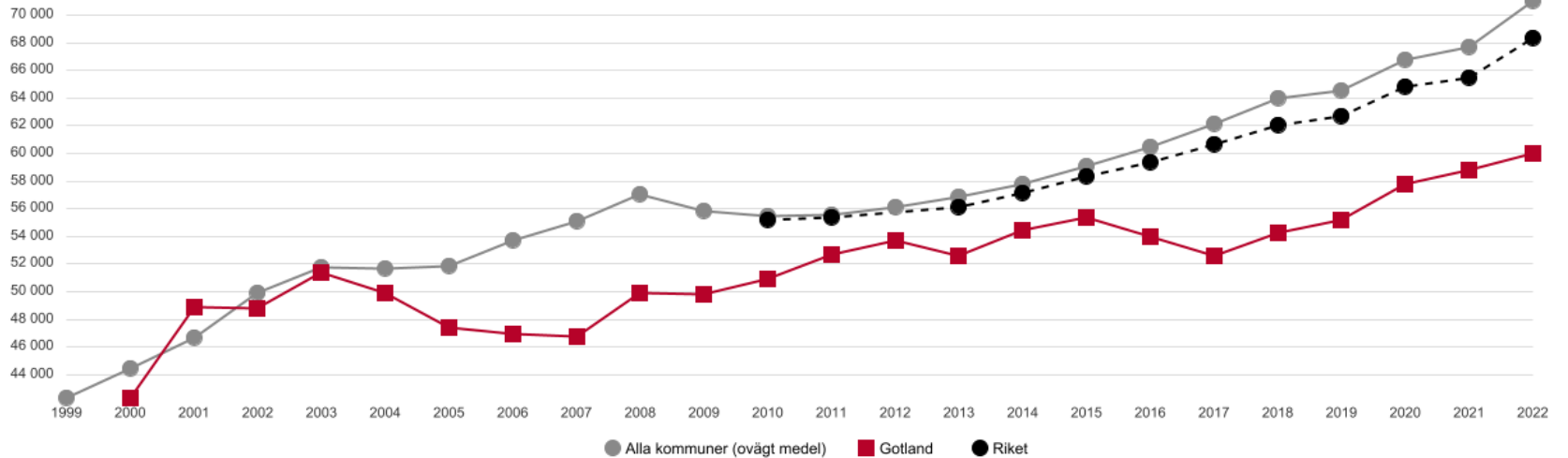
Nettokostnad hälso- och sjukvård totalt (inkl. läkemedel), kr/inv

*Merkostnad Gotland jämfört med riket = 600 miljoner kronor (9 646 kr * 61000 invånare)

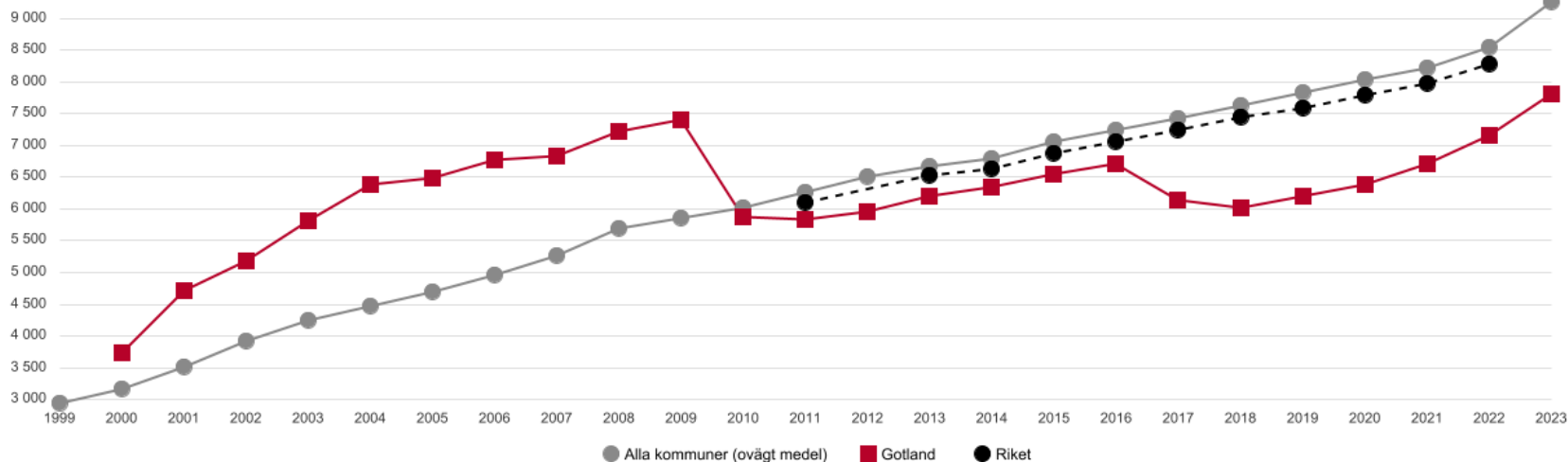
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 65+

Kostnad äldreomsorg, kr/inv 65+

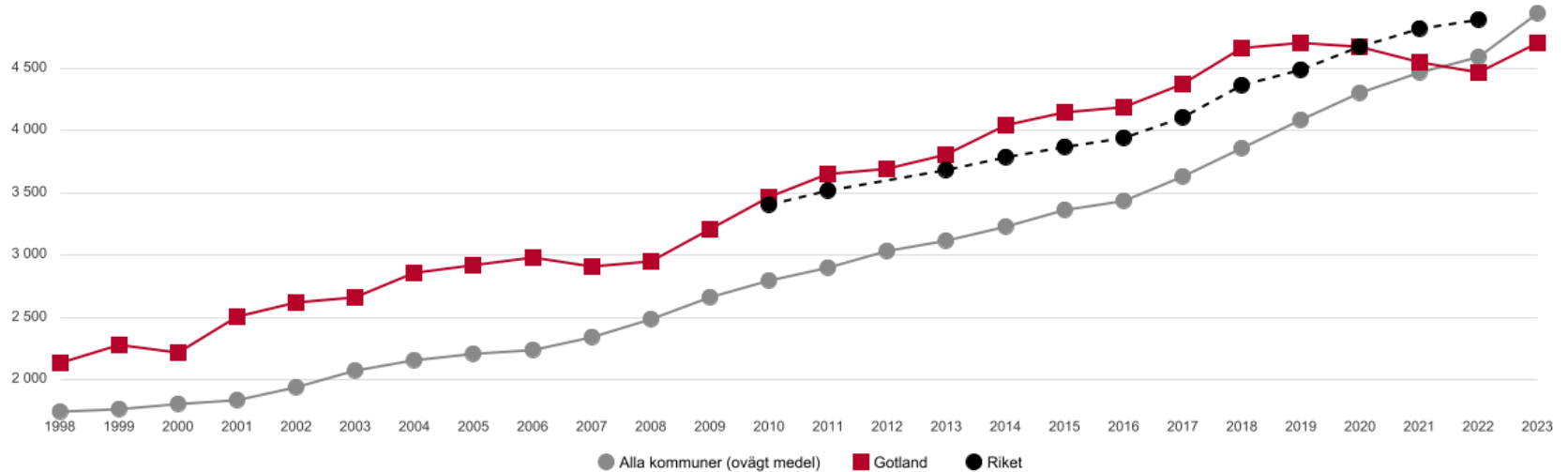
Kostnad insatser för personer med funktionsnedsättning kr/inv.

Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), kr/inv

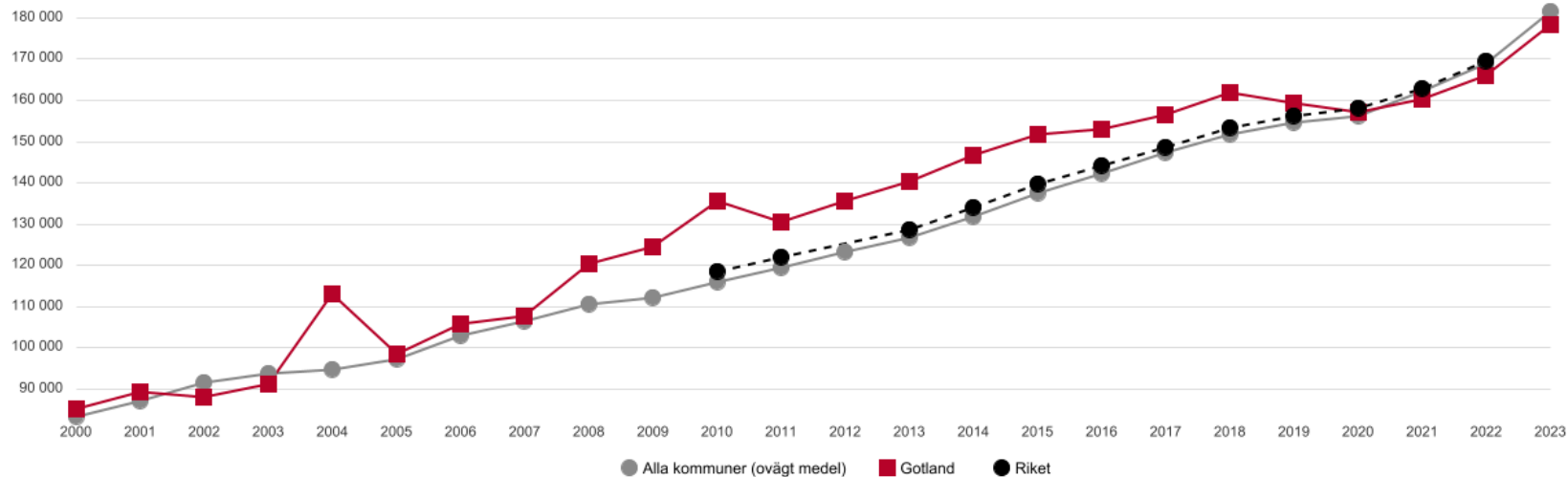
Nettokostnad individ- och familjeomsorg kr/inv

Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv

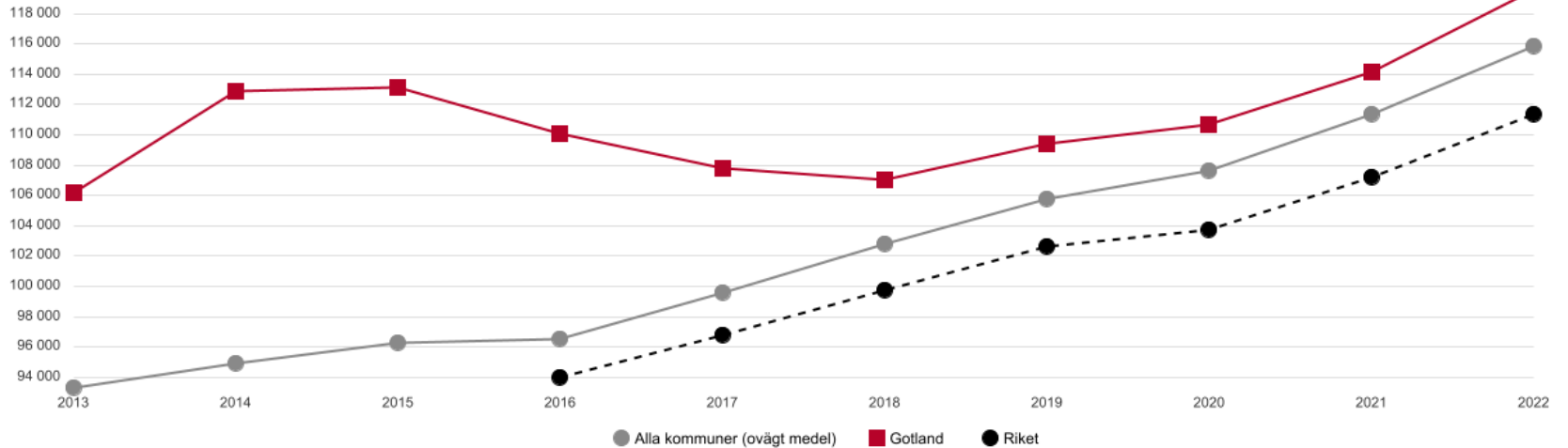
Kostnad förskola kr/barn

Kostnad förskola, kr/inskrivet barn

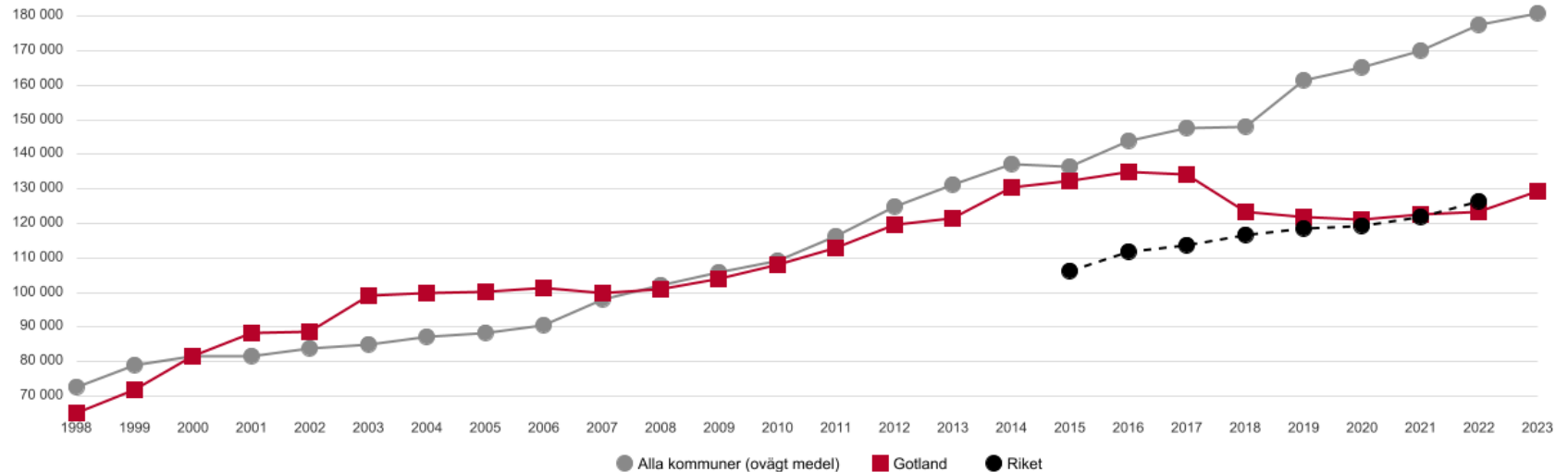
Nettokostnad grundskola, kr/elev

Nettokostnad grundskola F-9, kr/elev

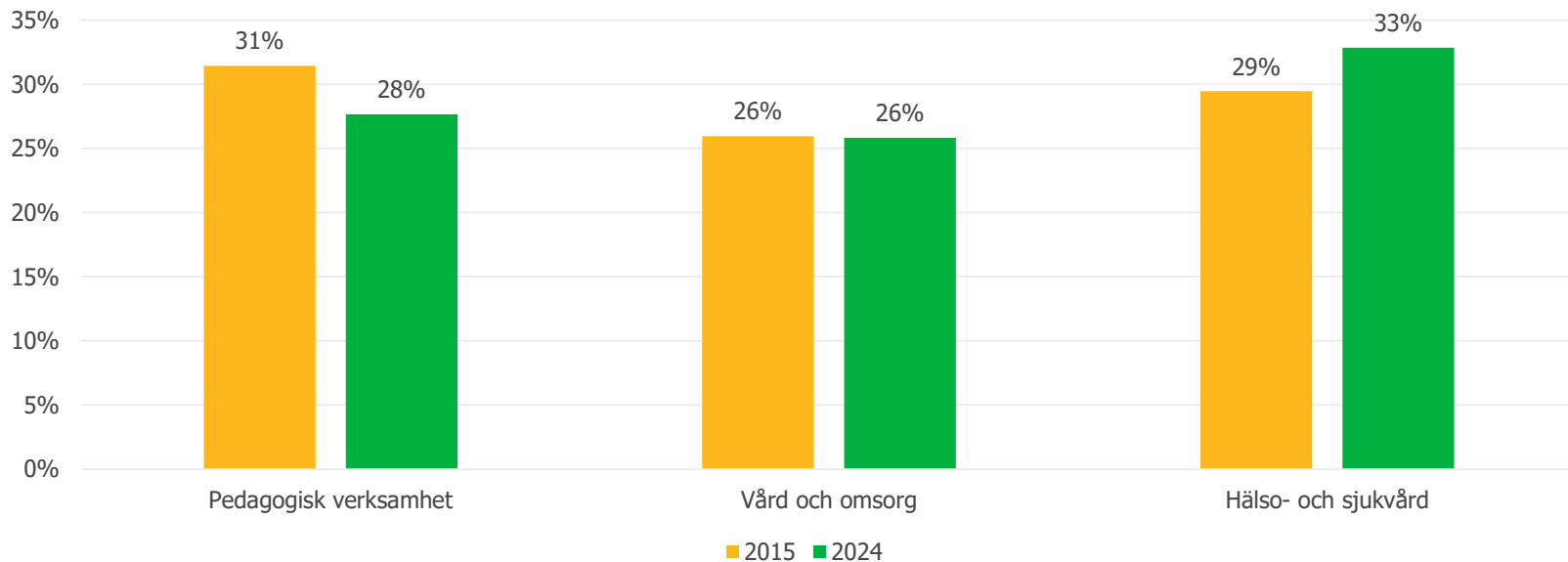
Kostnad gymnasieskola, kr/elev

Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev

Fördelning av budget – utveckling 2015 - 2024

Andel av budget

Urholkningen har pågått länge

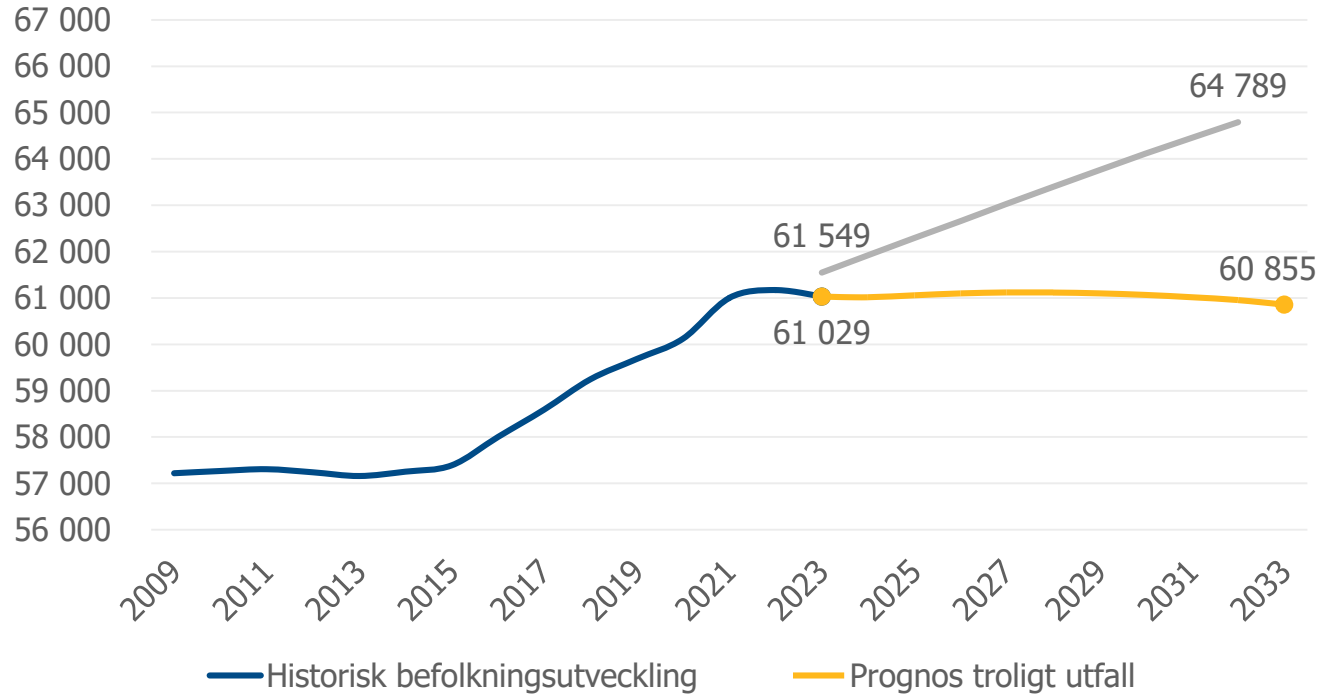
- 2003 → 120 milj
- 2017 → 200-300 milj
- 2023 → 300 milj

- 2023 → 600 milj
- 1,2 miljarder på två år
- 2,4 miljarder på en mandatperiod

Region och kommun i ett

- När vår region inte klarar ekonomin tar vi från vår kommun
- Vi har över åren tagit från kommunen och gett till sjukvården
- Vi har byggt effektivitet som gått ut över kvalitet
- I andra regioner har man starka kommuner över tid

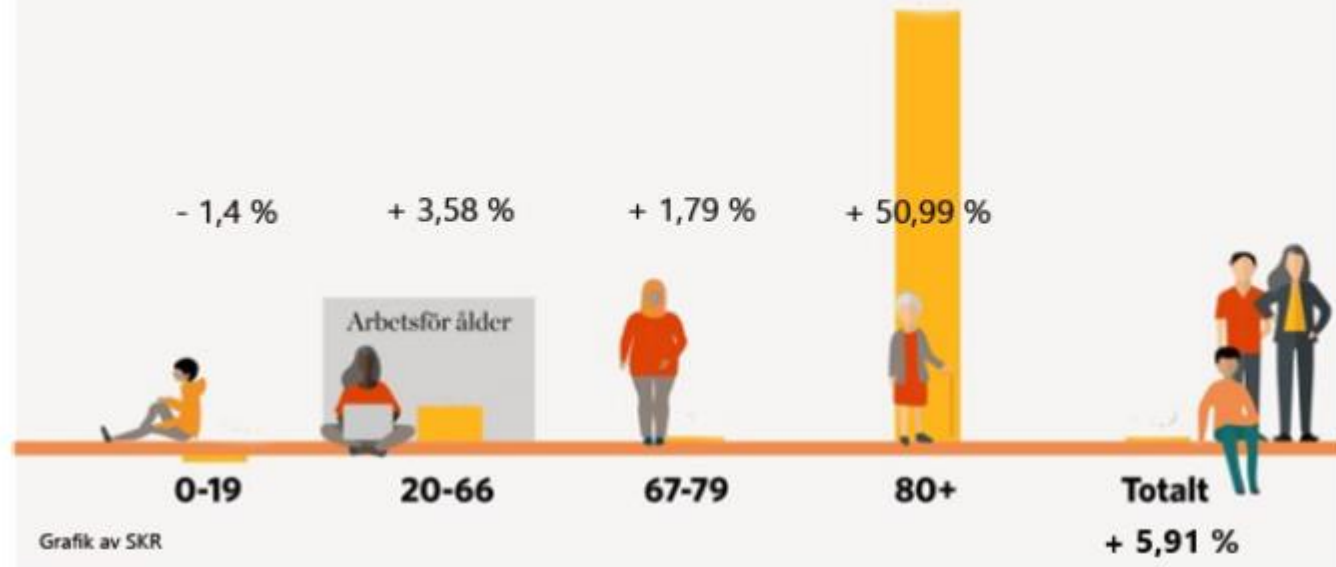
Befolkningsprognos 2024-2033

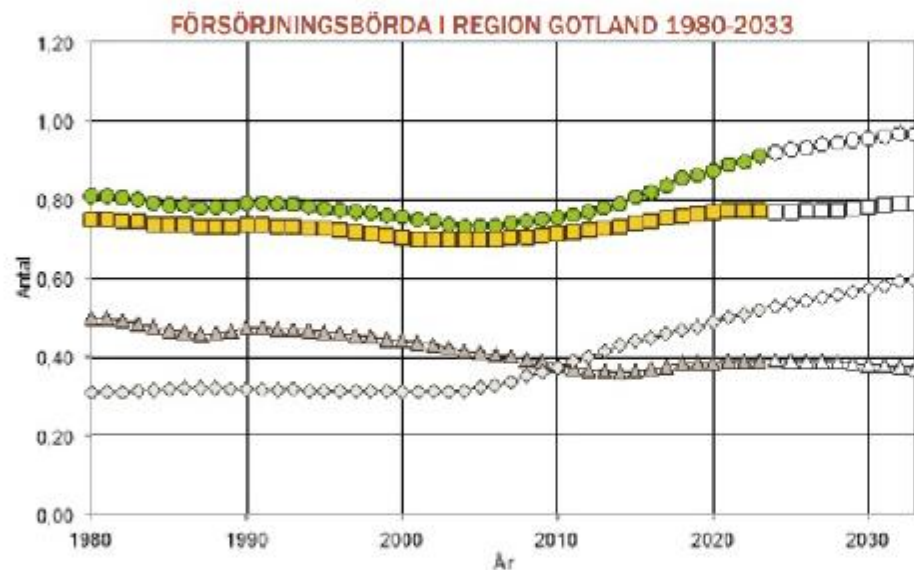
En markant äldre befolkning år 2032

BEFOLKNINGSFÖRÄNDRINGAR

Gotlands befolkning år 2032 jämfört med år 2022.

Försörjningsbörda 1980-2033

- Region Gotland
- Riket
- ▲— Försörjningsbörda i Gotland från barn och ungdomar (0-19 år)
- ◇— Försörjningsbörda i Gotland från äldre (65 år eller äldre)

Framåtblick

- Ogynnsam demografisk utveckling
- Ingen befolkningsutveckling – skatteintäkter minskar
- Ond cirkel – minskad skattekraft
- Strukturellt underskott kvarstår och kommer att öka
- Vi klarar varken det kommunala eller regionala uppdraget
- Ojämnt Sverige – sämre förutsättningar för gotlänningar
- Vård, skola och omsorg långt under riket
- Stora investeringar måste stå tillbaka – VA, äldreboenden, skola- och förskola, fritidsanläggningar, sjukhus, vårdcentraler

Beredskapsläget

- Gotlands geografiska läge
- Nationellt, internationellt, nytt ansvarsläge
- Nationella krav på totalförsvar och civil beredskap läggs på kommuner och regioner
- I ett ö-lägesperspektiv....
- Beredskapssjukhus förväntas – men vi tvingas dra ner..
- Statens ansvar

Slutsatser

- Situationen avseende hälso- och sjukvårdens finansiering är ohållbar
- 61 000 gotlänningar kan inte bära framtidens sjukvårdskostnader
- Vi kan inte fortsätta urholka den kommunala välfärden
- Staten måste agera nu

De enda alternativen framåt är:

1. Ge Region Gotland ett ö-tillägg som möjliggör både det kommunala- och regionala uppdraget såväl som tar höjd för den civila beredskap det geografiska läget kräver. Ö-tillägget måste vara indexerat för att följa kostnadsutvecklingen.
2. Lägg ihop Region Gotlands sjukvård med annan sjukvårdsregion med större befolkning som kan bära det extraordinära ö-läget medför.
3. Låt staten ta över gotländsk sjukvård.

Vad händer nu?

Vi kommer att arbeta intensivt för att få regeringen att agera skyndsamt i frågan.

Bland annat genom;

riksdagsseminarier, presskonferenser, debatter i riksdagen, samtal med berörda ministrar, debattartiklar.

Använda Almedalen som nationell arena för att lyfta vår fråga.